

FINANŠU INSTRUMENTU UN TIEM PIEMĪTOŠO RISKU RAKSTUROJUMS

Ieguldījumi finanšu instrumentos ir saistīti ar riskiem, kuru apraksts tiek sniegt šajā dokumentā. Risku iestāšanās rezultātā Klients var ciest zaudējumus (tajā skaitā zaudēt sākotnēji ieguldīto summu jeb pamatsummu) un/vai nesasniegt plānotos ieguldījumu mērķus. Atsevišķos gadījumos zaudējumu apmērs var ievērojami pārsniegt sākotnēji ieguldīto naudas summu. Klients apņemas pievērst pastiprinātu uzmanību visiem ar finanšu instrumentiem saistītajiem riskiem, patstāvīgi izvērtēt minēto risku un savu mērķu savietojamību. Klients apzinās, ka minēto risku uzskaitījums nav izsmeljošs un darījumu veikšanas gaitā var rasties arī citi riski. Klients apzinās, ka viņš pats uzņemas riskus, kas piemīt finanšu instrumentiem un darījumiem ar tiem, un Bankai nav pienākuma uzņemties zaudējumus, kas Klientam radušies minēto risku iestāšanās rezultātā.

1. Ieguldījumu riski

Risks		Riska apraksts
Kredītrisks	Emitenta saistību neizpildes (default) risks	Zaudējumu rašanās risks gadījumā, ja finanšu instrumentu emitents nespēs vai noteiktu apstākļu dēļ atteiksies izpildīt savas saistības pret finanšu instrumentu turētāju (ieguldītāju), kas savukārt var ietekmēt emitenta izlaisto finanšu instrumentu cenu un/vai traucēt finanšu instrumentu turētājam (ieguldītājam) saņemt tam pienākošos (saskaņā ar attiecīgā finanšu instrumenta nosacījumiem) maksājumus finanšu instrumenta nosacījumos noteiktajos termiņos.
	Reitinga samazinājuma risks	Zaudējumu rašanās risks gadījumā, ja parāda finanšu instrumenta emitenta kredītkvalitātes pasliktināšanās rezultātā tiks samazināts šim instrumentam piešķirtais kredītreitings; savukārt šāda samazinājuma rezultātā var samazināties finanšu instrumenta vērtība.
	Starpības (spread) palielināšanās risks	Zaudējumu rašanās risks gadījumā, ja parāda finanšu instrumenta emitenta kredītkvalitātes pasliktināšanās rezultātā palielināsies kredītspreks (<i>starpība starp attiecīgā finanšu instrumenta un bezriskā instrumenta ar to pašu dzēšanas termiņu ienesīgumu (etalons)</i>), kas ir saistīts ar šī instrumenta vērtības samazināšanos.
Tirgus cenu risks		Zaudējumu rašanās risks, kas saistīts ar nelabvēlīgām finanšu instrumenta vai tā bāzes aktīva tirgus cenu izmaiņām (svārstībām), kuras savukārt var negatīvi ietekmēt finanšu instrumentu turētāja (ieguldītāja) gaidāmo ienesīgumu, kā arī izraisīt citus zaudējumus.
Likviditātes risks		Zaudējumu rašanās risks, kas saistīts ar potenciālo nepieciešamību pārdot finanšu instrumentus, to tirgus vērtībai piemērojot diskontu, gadījumā, ja finanšu instrumenti jāpārdod pēc iespējas īsākos termiņos un apstākļos, kad pieprasījums pēc pārdodamā finanšu instrumenta ir limitēts, vai risks, kas saistīts ar neiespējamību pirkt vai pārdot šo finanšu instrumentu pieprasījuma vai piedāvājuma trūkuma dēļ.
Procentu likmju risks		Risks ciest zaudējumus saistībā ar nelabvēlīgām tirgus procentu likmju svārstībām, kas var negatīvi ietekmēt finanšu instrumentu vērtību. Procentu likmju izmaiņas rezultātā (1) var sarukt klienta saņemamo naudas plūsmu tekošā vērtība (2) var pieaugt klienta nākamo saistību tekošā vērtība, (3) darījuma pretēja puse vai emitents var izmantot tiesības uz opciju tādā veidā, kādā ieguldītājam var tikt radīti zaudējumi.
Valūtas risks		Zaudējumu rašanās risks, kas ir saistīts ar valūtu kursu izmaiņām (svārstībām) un kas var samazināt finanšu instrumentu vērtību ieguldītāja noteiktajā bāzes valūtā, paaugstināt ieguldītāja saistību vērtību ieguldītāja noteiktajā bāzes valūtā, samazināt sagaidāmo peļņu vai radīt citus zaudējumus finanšu instrumenta turētājam (ieguldītājam).

Ar sistēmām saistīts risks	Šī riska iestāšanās rezultātā pastāv varbūtība, ka Klientam radīsies zaudējumi informācijas sistēmu, elektronisko sistēmu vai klientu attālinātās apkalpošanas sistēmu bojājumu rezultātā vai trešo personu nesankcionētas piekļuves sistēmām (izmantojot ieguldītāja identifikācijas datus vai citā veidā) rezultātā, kā arī citu ārējo apstākļu ietekmes dēļ.
Saistību pirmstermiņa izpildes risks	Zaudējumu rašanās risks gadījumā, ja ieguldītājam piederošais finanšu instruments tiks dzēsts pirms termiņa, t.i. emitents (darījuma partneris) izpildīs savu saistību pirms sākotnēji noteiktā saistību izpildes datuma (datumiem) vai pieprasis finanšu instrumenta turētāja/ieguldītāja (darījuma partnera) saistību pirmstermiņa izpildi.
Pozīcijas piespiedu slēgšanas risks	Zaudējumu rašanās risks gadījumā, ja Klienta atvērtās pozīcijas tiks slēgtas bez attiecīgā Klienta rīkojuma, tajā skaitā neinformējot Klientu, kā arī gadījumos, kuri ir noteikti līgumā vai kurus paredz starptautiskā tirgus prakse, kas ir aprakstīta attiecīgo finanšu instrumentu nosacījumos
Kredītsviras izmantošanas (maržinālās tirdzniecības) risks)	Ieguldītājs darījumu veikšanai izmanto finanšu sviras mehānismu (kredītsviru) jeb aizņemtos līdzekļus. Tādēļ klienta uzņemto saistību apmērs ievērojami pārsniedz klienta sniegto nodrošinājumu un klienta zaudējumu apjoms var ievērojami pārsniegt ieguldīto līdzekļu apmēru tirgus situācijas nelabvēlīgu izmaiņu (svārstību) rezultātā, tādējādi izveidojot ieguldītājam parādu.
Valsts risks	Risks, kas ir saistīts ar nelabvēlīgiem notikumiem noteiktajā valstī vai tās reģionā, kas tieši vai netieši ietekmē valsti vai tās reģionā esošo emitentu darbību un attiecīgi šajā valstī emitēto finanšu instrumentu vērtību un/vai finanšu instrumentu turētājam (ieguldītājam) izmaksājamo ienākumu apmēru.
Tiesiskā regulējuma izmaiņu, tajā skaitā nodokļu risks	Zaudējumu risks, kas ir saistīts ar grozījumiem noteiktās valsts normatīvajos aktos (tiesiskajā regulējumā), ar jaunu tiesību aktu spēkā stāšanos vai tiesību piemērošanas prakses maiņu, kas var radīt ieguldītājam zaudējumus, papildu izdevumus, nodokļu slogu vai samazināt ieguldījumu ienesīgumu.
Darījuma partnera vai saistību neizpildes risks	Zaudējumu rašanās risks gadījumā, ja darījuma partneris (Latvijas Republikas vai ārvalsts juridiskā persona, kura atbilstoši attiecīgās valsts likumiem ir pilnvarota sniegt ieguldījumu pakalpojumus un ieguldījumu blakuspakalpojumus vai iegrāmatot un uzskaitīt finanšu instrumentus, nodrošināt finanšu instrumentu darījumus un naudas norēķinus finanšu instrumentu darījumos, un ar kuru Bankai ir nepieciešams sadarboties vai kuras sniegtos pakalpojumus ir nepieciešams izmantot Bankas ieguldījumu pakalpojumu sniegšanai) noteiktu apstākļu dēļ nespēs vai atteiksies izpildīt savas saistības pret Banku par labu ieguldītājam (turētājam) un/vai finanšu instrumentu ieguldītāju (turētāju).
Ar ārpusbiržas darījumiem (OTC) saistīts risks	Risks, ka klients cietīs zaudējumus, kas var iestāties sakarā ar to, ka <i>OTC</i> darījumi (ārpusbiržas darījumi) netiek pakļauti konkrētajam obligātajam regulējumam, tādējādi <i>OTC</i> darījumu veikšana var tikt negaidīti pārtraukta, nenotikt regulāri vai pastāvīgi, citādi apgrūtināta. Tāpat var tikt apgrūtināta vai kļūt neiespējama finanšu instrumenta cenas noteikšana, pozīcijas slēgšana vai ar darījumu saistīto risku identifikācijas procedūru ieviešana.
Ar modeļiem saistīts risks	Zaudējumu rašanās risks gadījumā, ja ieguldītāja vai ieguldītāja interesēs izmantojamie modeļi finanšu instrumenta patiesās vērtības noteikšanai var izrādīties nepilnīgi, neprecīzi vai kļūdaini, un ar to palīdzību novērtētā finanšu instrumenta fundamentālā vērtība var izrādīties neatbilstīga tā patiesajai vērtībai.
Tiesvedības risks	Zaudējumu rašanās risks gadījumā, ja klienta investīciju darbība un/vai finanšu instrumentu emitentu darbība, starpnieku investīciju darbības īstenošanā vai citu personu (kas tieši saistīti ar klientu investīciju darbību) darbība, var dot trešajai personai pamatu tiesvedības uzsākšanai.
Citi riski	Ieguldījumu pakalpojumu sniedzēja darbību var ietekmēt arī citi riski, kurus ieguldījumu pakalpojumu sniedzējs nevar nedz pilnībā paredzēt, nedz kontrolēt. Šajā raksturojumā minēto risku saraksts nav izsmelošs, tāpēc ieguldījumu pakalpojumu saņēmējam (ieguldītājam) jāņem vērā, ka ieguldījumi finanšu instrumentos ir saistīti ar papildu riskiem.

2. Finanšu instrumentu un tiem piemītošo risku apraksts

2.1. Parāda finanšu instrumenti

Parāda finanšu instrumenti ir finanšu instrumenti, kas, atbilstoši to emitēšanas (izlaišanas) noteikumiem, paredz sekojošo: instrumenta emitēšanas brīdī tā emitents saņem aizņēmumu no obligāciju pircējiem; turpmāk emitentam ir pienākums maksāt obligāciju pircējiem/turētājiem (atbilstoši noteiktajam grafikam) noteiktu naudas plūsmu, kas var būt fiksēta (fiksēta ienākuma obligācijas), var būt piesaistīta noteiktajam tirgus indikatoram (piemēram, nākotnē gaidāmajai starpbanku procentu likmju indeksa vērtībai), vai var būt atkarīga no instrumentam piemītošas izvēles iespējas (optionality), kas ir norādīta instrumenta nosacījumos. Parasti ieguldītāja saņemama naudas plūsma ietver dzēšanas summu, t.i. parāda finanšu instrumenta pamatsumma (sākotnējais aizņēmums) jādzēš (jāatmaksā) noteiktajā termiņā, taču dažkārt konvertējamās obligācijas un obligācijas bez noteikta dzēšanas termiņa (perpetual bond)) pamatsummas dzēšana noteiktajā termiņā var nebūt paredzēta. Parāda finanšu instrumenti var būt nodrošināti ar emitentam piederošo noteikto aktīvu ķīlu vai arī var nebūt nodrošināti ar ķīlu, kā arī var būt pakārtoti jeb subordinēti citām emitenta saistībām.

Īss finanšu instrumenta raksturojums	Finanšu instrumentiem raksturīgie riski
Obligācijas	
2.1. Parāda finanšu instrumenti	kreditrisks tirgus cenu risks
2.1.1. Obligācija ar fiksētu ienākumu un pamatsummas dzēšanu termiņa beigās (<i>plain vanilla bond</i>) ir parāda vērtspapīrs, kas apliecina emitenta apņemšanos noteiktajā termiņā (termiņos) izmaksāt obligacionāram jeb obligācijas īpašniekam kuponu (ienākumu), kas ir fiksētais procents no obligācijas nominālvērtības, un obligācijas apgrozības termiņa beigās dzēst obligāciju (izmaksāt obligācijas nominālvērtību).	likviditātes risks procentu likmju risks saistību pirmstermiņa izpildes risks valūtas risks ar sistēmām saistīts risks valsts risks
2.1.2. Dažāda veida obligācijām var būt atšķirīgi nosacījumi. Iespējamie raksturlielumi ir uzskaitīti šajā punktā	tiesiskā regulējuma izmaiņu risks, t.sk. nodokļu risks darījuma partnera risks
Parāda finanšu instrumenti (obligācijas) var būt iedalīti šādi:	ar ārpusbiržas darījumiem (<i>OTC</i>) saistīts risks ar modeļiem saistīts risks citi riski.
Kupona veidu dalījumā <ul style="list-style-type: none"> • ar fiksētu likmi • ar mainīgu likmi 	saistīts risks tiesvedības risks ar modeļiem saistīts risks citi riski.
Emitentu veidu dalījumā <ul style="list-style-type: none"> • Suverēnie • Korporatīvie • Pārvalstiskie (<i>supranational</i>) 	
Kupona saņemšanas veidu dalījumā <ul style="list-style-type: none"> • Ar periodisku maksājumu • Ar kupona izmaksu dzēšanas brīdī • Bezkupons (diskonta) 	
Pamatsummas dzēšanas metožu dalījumā <ul style="list-style-type: none"> • Ar periodisku pamatsummas daļēju izmaksu • Ar pamatsummas izmaksu dzēšanas brīdī (<i>bullet</i>) 	
Prasību prioritāšu dalījumā <ul style="list-style-type: none"> • Nodrošinātie ar aktīvu ķīlu • Nenodrošinātie • Subordinētie 	
Pēc termiņiem līdz dzēšanai <ul style="list-style-type: none"> • Īstermiņa (ar dzēšanas termiņu līdz 1 gadam; ietver sevi komercvekselus, valsts kases parādzīmes (<i>treasury bills</i>), valsts kases vekselus (<i>treasury promissory notes</i>) u.c.) • Vidēja termiņa (1-5 gadi) • Ilgtermiņa (vairāk par 5 gadiem) • Bez noteikta dzēšanas termiņa (<i>perpetual</i>) 	

Pēc reģistrēšanas publiskajās tirdzniecības vietās (<i>trading venues</i>) pazīmēm <ul style="list-style-type: none"> Biržas sarakstā iekļautie Biržas sarakstā neiekļautie (<i>private placement</i>) 	
Pēc instrumenta turētājam vai emitentam piemītošas izvēles iespējas (<i>optionality</i>) <ul style="list-style-type: none"> Bez izvēles iespējas ar PUT opciju (<i>puttable</i>), kas piešķir turētājam tiesības dzēst obligāciju pirms termiņa; ar CALL opciju (<i>callable</i>), kas piešķir emitentam tiesības dzēst obligāciju pirms termiņa; Konvertējamie (<i>convertible</i>), kas paredz iespēju konvertēt obligācijas akcijās 	
Pēc instrumenta spējas nodrošināt aizsardzību pret inflāciju <ul style="list-style-type: none"> Parastie Pret inflāciju nodrošinātie (obligācijas pamatsumma un kupona maksājumi tiek indeksēti saskaņā ar noteiktu cenu indeksu) 	
Ir iespējamas arī citas pazīmes, atbilstoši kurām parāda finanšu instrumenti tiek iedalīti kategorijās.	

2.2. Kapitāla finanšu instrumenti

Kapitāla finanšu instrumenti ir finanšu instrumenti, kas nodrošina līdzdalību noteikta uzņēmuma (emitenta) kapitālā. Kapitāla finanšu instrumenti neparedz pienākumu dzēst instrumentu noteiktajā termiņā, kā arī parasti neparedz to turētājam iespēju saņemt iepriekš noteiktu naudas plūsmu (izņemot privilēģētās akcijas), bet dod tiesības piedalīties uzņēmuma peļņas sadalē, saņemot dividendes.

Īss finanšu instrumenta raksturojums	Finanšu instrumentam raksturīgie riski
Akcijas	
2.2.1. Akcijas ir kapitāla vērtspapīri, kas apliecina tās īpašnieka īpašuma tiesības uz uzņēmuma akciju kapitālā daļu. Akcijas dod tās īpašniekam tiesības saņemt akciju sabiedrības peļņas daļu (dividendes) vai likvidācijas kvotas, ja akciju sabiedrība tiek likvidēta. Akciju ienākumu veido dividendes, kuru apmēru visbiežāk nosaka akcionāru pilnsapulce, lemjot par akciju sabiedrības peļņas sadali.	kreditrisks (emitenta saistību neizpildes risks) tirgus cenu risks likviditātes risks valūtas risks ar sistēmām saistīts risks valsts risks tiesiskā regulējuma izmaiņu risks, t.sk. nodokļu risks darījuma partnera (saistību neizpildes) risks ar ārpusbiržas darījumiem (<i>OTC</i>) saistīts risks tiesvedības risks ar modeļiem saistīts risks citi riski.

2.3. Atvasinātie finanšu instrumenti

Finanšu instrumenti, kuru vērtība mainās atkarībā no bāzes aktīva (bāzes aktīvs var būt valūtas kursu pāri, fondu tirgus indeksi, obligācijas, procentu likmes, preces (t.sk. dārgmetāli) u.c. finanšu un fiziskie aktīvi) vērtības izmaiņām ir atvasinātie finanšu instrumenti. Darījumi ar atvasinātiem instrumentiem var tikt noslēgti biržā vai tieši starp darījuma partneriem (*OTC*). Lai veiktu darījumus ar atvasinātiem instrumentiem, parasti tiek pieprasīts iemaksāt drošības depozītu (nodrošinājumu) darījuma pusei (Bankai, biržai, darījuma partnerim). Klientam ir pienākums savlaicīgi papildināt drošības depozītu līdz pieprasāmajai summai (noteiktajam līmenim) cenu vai tirdzniecības noteikumu izmaiņas gadījumā. Atvasinātie finanšu instrumenti var paredzēt un var neparedzēt bāzes aktīva fizisku piegādi. Atvasināta finanšu instrumenta cenu var ietekmēt attiecīgā finanšu instrumenta bāzes aktīvam raksturīgie riski. Pastāv dažādu veidu atvasinātie finanšu instrumenti.

Īss finanšu instrumenta raksturojums	Finanšu instrumentam raksturīgie riski
Atvasinātie finanšu instrumenti	
<p>2.3.1. Nākotnes līgumi (<i>futures contracts</i>) ir standartizētie termiņlīgumi, kas nosaka pircēja vai pārdevēja pienākumu nopirkt vai pārdot/piegādāt noteiktā daudzuma bāzes aktīvu noteiktā datumā nākotnē noteiktā vietā par noteikto cenu.</p> <p>Lai pirktu vai pārdotu standartizētus nākotnes līgumus, darījuma slēgšanas brīdī bieži vien nav nepieciešams rezervēt līdzekļus par pilnu līguma vērtību.</p>	<p>likviditātes risks valūtas risks</p> <p>ar sistēmām saistīts risks tirgus cenu risks kredītrisks (emitenta saistību neizpildes risks) kredītviras izmantošanas (maržinālās tirdzniecības) risks pozīcijas piespiedu slēgšanas risks valsts risks</p> <p>tiesiskā regulējuma izmaiņu risks, t.sk. nodokļu risks tiesvedības risks</p> <p>ar modeļiem saistīts risks darījuma partnera (saistību neizpildes) risks ar ārpusbiržas darījumiem (<i>OTC</i>) saistīts risks citi riski.</p>
<p>2.3.2. Nākotnes līgumi (<i>forward contracts</i>) ir nestandardizētie ārpusbiržas slēdzamie līgumi starp divām konkrētām pusēm.</p> <p>Saskaņā ar nestandardizēto nākotnes līgumu noteikumiem pircējam vai pārdevējam ir pienākums pirkt vai piegādāt nolīgto daudzumu bāzes aktīvu nolīgta datumā nākotnē nolīgta vietā par nolīgto cenu vai izpildīt alternatīvu finanšu saistību.</p>	<p>ārpusbiržas darījumiem (<i>OTC</i>) saistīts risks kredītrisks (emitenta saistību neizpildes risks) likviditātes risks valūtas risks tirgus cenu risks</p> <p>ar sistēmām saistīts risks kredītviras izmantošanas (maržinālās tirdzniecības) risks pozīcijas piespiedu slēgšanas risks valsts risks</p> <p>tiesiskā regulējuma izmaiņu risks, t.sk. nodokļu risks tiesvedības risks</p> <p>ar modeļiem saistīts risks darījuma partnera (saistību neizpildes) risks citi riski.</p>
<p>2.3.3. Iespējas līgumi (<i>option contracts</i>) ir līgumi, kas dod tā pircējam tiesības, bet neuzliek pienākumu pirkt vai pārdot noteikto bāzes aktīvu noteiktā daudzumā noteiktā datumā nākotnē vai laika periodā par noteikto cenu. Iespējas līguma pārdevējam ir pienākums izpildīt noteiktās saistības. Iespējas līguma pircējs par iespēju izmantot nākotnē tiesības maksā iespējas līguma pārdevējam prēmiju.</p>	<p>tirgus cenu risks pozīcijas piespiedu slēgšanas risks likviditātes risks valūtas risks</p> <p>ar sistēmām saistīts risks kredītviras izmantošanas (maržinālās tirdzniecības) risks valsts risks</p> <p>tiesiskā regulējuma izmaiņu risks, t.sk. nodokļu risks tiesvedības risks</p> <p>ar modeļiem saistīts risks darījuma partnera (saistību neizpildes) risks ar ārpusbiržas darījumiem (<i>OTC</i>) saistīts risks kredītrisks (emitenta saistību neizpildes risks) citi riski.</p>

<p>2.3.4. Valūtas mijmaiņas darījums (<i>swap</i>) ir Bankas un Klienta darījums, saskaņā ar kuru valūtas, finanšu instrumentu vai citu aktīvu pircējs/pārdevējs uzņemas saistības attiecīgi pārdot/pirkt (t.i. noslēgt pretējus darījumus) darījuma izpildes datumā (<i>maturity date</i>) minēto valūtu, finanšu instrumentu vai aktīvus par iepriekš fiksētu cenu.</p>	<p>tirgus cenu risks pozīcijas piespiedu slēgšanas risks likviditātes risks valūtas risks ar sistēmām saistīts risks kredītviras izmantošanas (maržinālās tirdzniecības) risks valsts risks tiesiskā regulējuma izmaiņu risks, t.sk. nodokļu risks tiesvedības risks ar modeļiem saistīts risks darījuma partnera (saistību neizpildes) risks ar ārpusbiržas darījumiem (<i>OTC</i>) saistīts risku procentu likmju risks kredītrisks (emitenta saistību neizpildes risks) citi riski.</p>
--	--

2.4. Instrumentu, kas ļauj izmantot kredītviru

Kredītvira faktisku ir naudas aizdevums, kas saņemts, tieši vai netieši no brokerpakalpojumu sniedzēja pret iegādājamo (vai jau esošo) finanšu instrumentu ķīlu, parasti nolūkā pirkt finanšu instrumentus. Bieži vien tiek pieprasīts iemaksāt kreditoram drošības depozītu (*margin*), kas kalpo par nodrošinājumu pret nopirkto finanšu instrumentu tirgus cenas izmaiņām. Ļauj saņemt ekspozīciju uz šo instrumentu par summu, kas būtiski pārsniedz sākotnējo ieguldījumu summu, taču arī būtiski palielina zaudējumu risku instrumenta vērtības nelabvēlīgas izmaiņas gadījumā (zaudējumu apmērs var pārsniegt sākotnējo ieguldījumu summu).

<p>2.4.1. Līgums par cenu starpību (<i>contract for difference - CFD</i>) ir vienošanās starp divām darījuma pusēm par apmaiņu (līguma termiņa beigās) ar līguma vērtības starpībām (attiecībā uz iepriekš izvēlēto finanšu instrumentu), kas rodas starp minētā līguma atvēršanas un slēgšanas cenām.</p>	<p>tirgus cenu risks pozīcijas piespiedu slēgšanas risks likviditātes risks valūtas risks ar sistēmām saistīts risks kredītviras izmantošanas (maržinālās tirdzniecības) risks valsts risks tiesiskā regulējuma izmaiņu risks, t.sk. nodokļu risks tiesvedības risks ar modeļiem saistīts risks darījuma partnera (saistību neizpildes) risks ar ārpusbiržas darījumiem (<i>OTC</i>) saistīts risku citi riski.</p>
<p>2.4.2. Repo darījums ir darījums, kurā Klients pārdod Bankai noteikto finanšu instrumentu noteiktu daudzumu noteiktajā datumā par noteiktu cenu un par noteiktu summu (uz noteiktu laika periodu un atbilstoši noteiktajiem nosacījumiem, ar Klienta pienākumu izpirkt finanšu instrumentus noteiktā datumā nākotnē par iepriekš norunāto cenu un par iepriekš norunāto summu).</p>	<p>tirgus cenu risks pozīcijas piespiedu slēgšanas risks likviditātes risks valūtas risks ar sistēmām saistīts risks kredītviras izmantošanas (maržinālās tirdzniecības) risks saistību pirmstermiņa izpildes risks valsts risks tiesiskā regulējuma izmaiņu risks, t.sk. nodokļu risks tiesvedības risks ar modeļiem saistīts risks darījuma partnera (saistību neizpildes) risks ar ārpusbiržas darījumiem (<i>OTC</i>) saistīts risku procentu likmju risks kredītrisks citi riski.</p>

<p>2.4.3. Maržinālais valūtas tirdzniecības darījums (FX marginal transaction) ir darījums, ko Klients slēdz nolūkā gūt peļņu valūtu kursu svārstības rezultātā, iemaksājot drošības depozītu (<i>margin</i>) un veicot norēķinus tikai attiecībā uz peļņas vai zaudējumu summu, kas aprēķināma savstarpējā ieskaita (<i>offsetting</i> jeb <i>netting</i>) veidā un kas rodas pēc Klienta atvērtās pozīcijas slēgšanas, noslēdzot pretēju darījumu (<i>offset deal</i>).</p>	<p>tirgus cenu risks pozīcijas piespiedu slēgšanas risks likviditātes risks valūtas risks ar sistēmām saistīts risks kredītviras izmantošanas (maržinālās tirdzniecības) risks valsts risks tiesiskā regulējuma izmaiņu risks, t.sk. nodokļu risks tiesvedības risks ar modeļiem saistīts risks darījuma partnera (saistību neizpildes) risks ar ārpusbiržas darījumiem (<i>OTC</i>) saistīts risks citi riski.</p>
--	---

2.5. Kolektīvo ieguldījumu produkti

Īss finanšu instrumenta raksturojums	Finanšu instrumentam raksturīgie riski
<i>Ieguldījumu fondu ieguldījumu apliecības un biržās tirgotie indeksu fondi (ETF)</i>	
<p>2.5.1. Atvērto ieguldījumu fondu ieguldījumu apliecības ir finanšu instrumenti, kas apliecina ieguldītāja līdzdalību ieguldījumu fondā. Ieguldījumu fondi ir kolektīvo ieguldījumu institūti, kas akumulē ieguldījumus, izlaižot savus vērtspapīrus, proti, ieguldījumu apliecības. Ieguldījumu fondu pārvalda ieguldījumu pārvaldes sabiedrība. Individuālo ieguldītāju līdzekļi tiek apvienoti vienā kopējā investīciju portfelī, kurā katram individuālajam ieguldītājam pieder ieguldījumam proporcionālā daļa. Ieguldījumu fonda aktīvus pārvalda profesionāla pārvaldošā sabiedrība, kura iegulda akcijās, obligācijās vai citos finanšu instrumentos. Ieguldījumu fondiem piemītošas priekšrocības ir fonda profesionāla pārvalde, plašas portfeļa dažādošanas jeb diversifikācijas iespējas, dažādu tirgus segmentu pieejamība ar fonda starpniecību un likviditāte.</p>	<p>kredītrisks (emitenta saistību neizpildes risks) tirgus cenu risks likviditātes risks valūtas risks ar sistēmām saistīts risks valsts risks tiesiskā regulējuma izmaiņu risks, t.sk. nodokļu risks tiesvedības risks ar modeļiem saistīts risks darījuma partnera (saistību neizpildes) risks citi riski.</p>
<p>2.5.2. Slēgta tipa ieguldījumu fondu ieguldījumu apliecības. Slēgta tipa ieguldījumu fonda (<i>closed-end fund</i>) īpatnības var atšķirties dažādās slēgta tipa ieguldījumu fonda dibināšanas jurisdikcijās. Visbiežāk slēgta tipa ieguldījumu fonds atšķiras no tipiska ieguldījumu fonda ar to, ka slēgta tipa ieguldījumu fonda pārvaldošajai sabiedrībai ir aizliegta ieguldījumu apliecību atpakaļpirkšana un/vai slēgta tipa ieguldījumu fonds tikai vienreizēji izlaiž noteiktu ieguldījumu apliecību skaitu. Šajā kategorijā ietilpst nekustamā īpašuma fondi (<i>real estate funds</i>), riska kapitāla fondi (<i>venture capital funds</i>), augsta riska ieguldījumu fondi (<i>hedge funds</i>) un tiešo ieguldījumu jeb privātkapitāla fondi (<i>private equity funds</i>).</p>	<p>kredītrisks (emitenta saistību neizpildes risks) tirgus cenu risks likviditātes risks valūtas risks ar sistēmām saistīts risks valsts risks tiesiskā regulējuma izmaiņu risks, t.sk. nodokļu risks tiesvedības risks ar modeļiem saistīts risks darījuma partnera (saistību neizpildes) risks citi riski. Piezīme: Ieguldījumu apliecības var netikt tirgotas biržā, kā arī emitentam nav pienākums ieguldījumu apliecību no ieguldītāja atpirkt.</p>

<p>2.5.3. Biržā tirgotie indeksu fondu (<i>Exchange Traded Funds, ETF</i>) daļas ir finanšu instruments, kas atspoguļo noteiktā aktīvu pūla vērtības dinamiku, piemēram noteiktā akciju indeksa vērtību. Biržā tirgotais fonds var iegādāties šo aktīvu pūlu vai nodrošināt ekspozīciju attiecībā uz to, izmantojot atvasinātus finanšu instrumentus. Salīdzinājumā ar atvērtajiem un slēgtajiem fondiem biržā tirgotais fonds piedāvā augstāku likviditāti, jo <i>ETF</i> daļas tiek pārdotas/pirktas regulējamos tirgos līdzīgi kā akcijas.</p>	<p>kredītrisks (emitenta saistību neizpildes risks) tirgus cenu risks likviditātes risks valūtas risks operacionālais risks valsts risks tiesiskā regulējuma izmaiņu risks, t.sk. nodokļu risks tiesvedības risks ar modeļiem saistīts risks darījuma partnera (saistību neizpildes) risks ar ārpusbiržas darījumiem (<i>OTC</i>) saistīts risks citi riski, tostarp fondā ietilpstošiem aktīviem piemītoši riski.</p>
<p>2.5.4. Strukturētais produkts (<i>structured product</i>) ir sarežģītais finanšu instruments, kura pamatā ir vairāku finanšu instrumentu kopums. Ļauj nodrošināt noteiktos finanšu instrumenta raksturlielumus (parametrus), piemēram nodrošināšanos pret noteikta veida finansiālajiem riskiem. Parasti šie produkti paredz aktīvu pūla (dalība kurā tiek pārdota ieguldījumiem) izveidi. Šajā kategorijā ietilpst strukturētās parādzīmes (<i>notes</i>), strukturētie noguldījumu sertifikāti (<i>CDs</i>), strukturētās obligācijas (<i>bonds</i>), produkti, kas garantē ieguldītā kapitāla (pamatsummas) atguvi (<i>capital-guarantee products</i>) u.c.</p>	<p>tirgus cenu risks likviditātes risks valūtas risks ar sistēmām saistīts risks kredītsviras izmantošanas (maržinālās tirdzniecības) risks saistību pirmstermiņa izpildes risks valsts risks tiesiskā regulējuma izmaiņu risks, t.sk. nodokļu risks tiesvedības risks ar modeļiem saistīts risks darījuma partnera (saistību neizpildes) risks kredītrisks (emitenta saistību neizpildes risks) ar ārpusbiržas darījumiem (<i>OTC</i>) saistīts risks citi riski.</p>